Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג
(דאָננערסטאג-אויסגאבע)

דיעזעס בלאטט ערשיינט צווייםאל וואָכענטליך. אונד קאָסטעט פיר עסטערייך-אונגארן גאנציעהריג 8 גולדען ע. וו. האלביעהריג 4 . . פיערטעל- 2 . .

פירס אויסלאנד גאנציעהריג 9 גולדען עסט. וועהר. האלביעהריג 4 . 50 קרייצער פיערטעל- 2 . 25 .

אננאָנצען אונד זאָנסטיגע פריוואט-אנצייגען ווערדען מיט 10 קר. פער 6 שפאלטיגע פעטיט-צייליע בערעכנעט.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פרענומעריערען אונד דער פרענומעראציאָנס-פרייז בעגיננט מיט דעם עטספרעכענדען דעס בלאטטעס.

דיא רעדאקציאָן בעפינדעט זיך אין פעסט אלט-גאססע נר׳ 1. וואָהין מאן אויך דיא פרענומעראציאָנסגעלדער צו זענדען בעליעבע. פרענומעראנטענזאממלער ערהאלטען 10% ראבאטט.

Nr. 41, זיעבענטער יאהרגאנג — פעסט, כב אייר ה׳ת׳ר׳ל׳ה׳. — Pest, den 27. Mai 1875.

דער שלום

דעם אונגארישען רייכסטאגעס.

דער אם 1-טען סעפטעמבער 1872 איינבערופענע אונגארישע רייכסטאג איזט נון אם 24-טען מאי 1875 געשלאָססען וואָרדען. דיא הויפט-ציגע דיעזעס רייכסטאגס-שלוסעס האבען וויר בערייטס אין פאָריגעם בלאטטע מיטגעטהיילט אונד נון וואָללען וויר דיעזע שלוס-פייערליכקייטען אויספיהרליכער בעשרייבען.

1) דאס קאָניגליכע רעשקריפט.

דיא זיטצונג אים אונטערהויזע וואורדע מאָנטאג אום 10 איהר פאָרמיטטאגס עראָפפנעט, וואָריף זאָגאן פאָלגענדעס קאָניגליכע האנדשרייבען (רעשקריפט) פערלעזען וואורדע:

„וויר פראנץ יאָזעף I., פאָן גאָטטעס גנאדען, קאיזער פאָן עסטערייך, קאָניג פאָן באָהמען אונד אפאָסטאָלישער קאָניג פאָן אונגארן, זענדען אונזערען קאָניגליכען גרוס אן דיא מאגנאטען אונד דעפוטירטען אונזערעס געטרייען אונגארן. — ליעבע געטרייע! דא וויר וועגען איינגעטרעטענער הינדערניססע נאך דעם וואונשע אונזערעס פאָטערליכען הערצענס ניכט פערזאָנליך אין איהרער מיטטע ערשיינען קאָננען, זאָ האבען וויר אונזערען אויפריכטיג געליעבטען געטרייען, אונזערען אונגארישען מיניסטער-פרעזידענטען, דען האָכגעבאָרענען באַראָן בעלא ווענקהיים, אין דער איינגענשאפט איינעס קאָניגליכען קאָממיסערס הולדפאָללסט דאמיט בעטרויט (בעאויפטראגט), אונזערע צו האלטענדע טהראָנרעדע אין אונזערעם נאמען צו פערלעזען אונד דען רייכסטאג פיר געשלאָססען צו ערקלערען. — געגעבען צו ווין 21-טען מאי 1875. פראנץ יאָזעף." —

דיא פערלעזונג דיעזעס רעשקריפטס האבען דיא צאהלרייך פערזאממעלטען דעפוטירטען שטעהענד אנגעהאָרט.

2) שלוס רעדע דעם רייכסטאגס-פרעזידענטען.

נאך פערלעזונג דעם קאָניגליכען האנדשרייבענס ערהאָב זיך דער פרעזידענט דעם רייכסטאגעס, נעמליך הערר קאָלאָמאן ג י צ י, אונד היעלט איינע גראָסארטיגע רעדע, וועלכע איינע פאָללע שטונדע דויערטע. פאָן דיעזער רעדע וואָללען וויר היער דיא וויכטיגסטען שטעללען מיטטהיילען.

„ג ע ע ה ר ט ע ס ה ו י ז! דיעזעס איזט דיא לעטצטע זיטצונג, וועלכע דאס אבגעאָרדנעטען-הויז דיעזעס רייכסטאגעס אין דיעזעם זאאלע האָלט. אלס דיעזער רייכסטאג פאָר דרייא יאהרען עראָפפנעט וואורדע, דא האט מאן זיך פאָן דעמזעלבען פיעלעס פערשפראָכען: אבער טרויריגע פערהעלטניססע וואָרען איינגעטרעטען, וועלכע אונזערע טהעטיגקייט הינדערטען.

דיעזער רייכסטאג איזט דער דריטטע, וועלכער זייט דעם אויסגלייכע מיט עסטערייך אין אונגארן אבגעהאלטען וואורדע. דיא ערסטען צווייא רייכסטאגע בעשעפטיגטען זיך מיט דעם 1867-ער אויסגלייכע אונד וויל דאס לאנד מיט זיינען איינריכטונגען פאָן דען איבריגען לענדערן שטארק צוריקגעבליעבען וואר, זאָ בעאייילטע מאן זיך דאמאלס, דאס פערזיימטע שנעללסטענס נאכצוהאָלען.

אבער דער פארטייא-שטרייט וועגען דעם 1867-ער אויסגלייכעס ערדרעגטע בייא יעדעם געגענשטאנדע נייע שטרייטיגקייטען, זאָ דאס מאן מיט דען בעראטהונגען שווער פאָרווערטס קאָממען קאָננטע. נור דאס האט יעדער איינגעזעהען, דאס אונזער לאנד מיט זיינען איינריכטונגען שטארק צוריקגעבליעבען איזט, וועסהאלב מאן אין שנעללער איילע פיעלע אייזענבאהנען אונד נאָך פיעלע טהייערע אונד קאָסטבארע איינריכטונגען זיך איינווירטהשאפטעטע. מאן בעוויללינגטע אללעס איבער האלז אונד קאָפף; אונד זאָ אָפט דיא לינקע איינע איינווענדונג מאכטע, בעטראכטעטע מאן עס בלאָס אלס קאמפף געגען דען 1867-ער אויסגלייך. צופעלליגער ווייזע האטטען וויר אנפאנגס איין פאאר גוטע יאהרע, דיא איננאהמען וואָרען גראָס, וועסהאלב וויר בייא דען פיעלען אויסגאבען ניכט צוריקהאלטענד וואָרען. באלד קאמען אבער שלעכטע יאהרע אונד מאן האטטע איינגעזעהען, דאס וויר איבער אונזער פערמאָגען אויסגעגעבען האבען אונד אונטער דיעזען זאָרגען איזט דיעזער רייכסטאג אם 1. סעפטעמבער 1872 צוזאממענגעטרעטען.

דיעזער יעטצט צו שליעסענדע רייכסטאג האטטע אלזאָ שאָן נור איינע זאָרגע פאָר זיך, וואָהער מאן דענן דיא פיעלען אויסגאבען בעשטרייטען קאָננטע? אינצווישען קאמען נאך שלעכטע יאהרע, דער וויענער קראך וואר איינגעטרעטען אונד האטטע פיעלעס מיט זיך געריססען, זאָ דאס אונזערע שולדען וועהרענד דיעזעס רייכסטאגעס אום נאך 206 מילליאָנען געשטיעגען זינד. מאן האטטע נון נאך דען אורזאכען דעם אונגליקעס אונד נאך דען היילמיטטעלן צו פאָרשען אנגעפאנגען, אונד מאן קאם באלד דאראויף, דאס דיא אורזאכע אונזערער שולדען נור דיא אונאָרדנונג אין אונזערער ווירטהשאפט וואר.

וועהרענד דער דרייא-יעהריגען טהעטיגקייט דיעזעס רייכסטאגעס דרעהטען זיך אללע פערהאנדלונגען נור אום 2 פונקטע. ערסטענס, וואָהער נימט מאן געלד? אונד צווייטענס, וויא קאָננטע מאן איינע בעססערע אָרדנונג אין דיא ביזהעריגע שלעכטע ווירטהשאפט איינפיהרען? אונטער דער לאסט דיעזער וויכטיגען פראגען האבען דיא לינקען איהרען קאמפף געגען דען 1867-ער אויסגלייך פאללען געלאססען, אום דאדורך מעהר צייט צור בעאנטוואָרטונג יענער וויכטיגען פראגען צו געווינגען. ביידע פארטייען קאמען באלד צור איינזיכט, דאס מאן מיט דעם פאָרטוועהרענדען שטרייטע וועגען דעם 1867-ער אויסגלייכעס ניכט ווייט קאָממען ווירד, וועסהאלב מאן זיך צו פעראייניגען זוכטע, אום נור פאָר אללעם דאס לאנד צו רעטטען. אינצווישען וואורדע אויך דיא גראָסע ר ע כ ט ע פארטייא אונטער זיך זעלבסט אונאייניג, בעזאָנדערס זייטדעם איהר פיהרער פ ר א נ ץ ד ע א ק ערקראנקטע אונד זאָמיט קאָננטע זיך מעהר קיין מיניסטעריום לאנגע ערהאלטען, וויל דיא מאיאָריטעט אויף וועלכע עס זיך שטיטצטע, אונטער זיך אונאייניג וואר.

אונד זאָ געשאה עס, דאס וויר צו בעגינן דיעזעס רייכסטאגעס, איננערהאלב אנדערטהאלב יאהרע 3 מיניסטער-וועכסעל געהאבט האבען; דענן בייא איינער זאָלכען ניכט מעהר צוזאממענהאלטענדען פארטייא קאָננטע יעדעם מיניסטעריאום ביים געריננסטען עראייגניססע געשטירצט ווערדען. דער רייכסטאג זעלבסט קאם דאדורך אין געפאהר, אויסאיינאנדער געיאגט צו ווערדען.

ענדליך אין מיטטען דער גראָסטען אויפרעגונג בייא דער באָדשעט-פערהאנדלונג קאם הערר טיסא אונד רייכטע דיא האנד צו איינער פעראייניגונג דער ביידען פארטייען, וועלכע אויך אלסבאלד אנגענאָממען וואורדע. דורך דיעזע פעראייניגונג דער רעכטען מיט דען לינקען איזט איינע זאָלכע גראָסע מאיאָריטעט אים רייכסטאגע ענטשטאנדען, וויא זיא אונגארן שאָן לאנגע ניכט האטטע. 303 דעפוטירטע געהאָרען יעטצט צור גראָסען ליבעראלען פארטייא דאס פיערטע מיניסטעריאום האט אלזאָ דיא גראָסטע מאיאָריטעט אויפצוווייזען.

צום שלוסע וויל איך א י נ ע איבערצייגונג אונד צ ו ו י י א ווינשע אויסשפרעכען:

מיינע א י ב ע ר צ י י ג ו נ ג איזט פאָלגענדע: ווערדען וויר אונס פאָן אונזערען פיעלען שולדען הערויסרעטטען קאָננען, דאנן איזט דער בעשטאנד דעם אונגארישען שטאאטעס געזיכערט; ווענן אבער ניכט, דאנן מוס דער שטאאטס-באנקעראָטט קאָממען אונד אונגארן געהט צו גרונדע.

מיין ע ר ס ט ע ר ו ו א ו נ ש איזט דאהער, דאס אללע פארטייען מיט פעראייניגטען קרעפטען דאהין טראכטען זאָללען, אום פאָר אללעם דאס לאנד פאָן זיינען פיעלען שולדען צו רעטטען — אונד מיין צ ו ו י י ט ע ר וואונש געהט דאהין, דאס אים נייען רייכסטאגע איינע גראָסע אויס טיכטיגען מעננערן בעשטעהענדע מאיאָריטעט זיטצען זאָלל, וועלכע אים פעראיינע מיט דער רעגירונג פיעלעס צו שטאנדע ברינגען קאנן; דענן זעהר גראָסע אונד וויכטיגע אנגעלעגענהייטען ווערדען אים נעכסטען רייכסטאגע צו פערהאנדלען זיין.

ווענן דיעזע מיינע ווינשע גאָטט בעהיטע ניכט אין ערפיללונג געהען זאָללטען, זאָ ווערדע איך ליידער אויסרופען מיססען: „קיינע פריידע אן דער פערגאנגענהייט! קיינע האָפפנונג פיר דיא צוקונפט!" זאָללטען אבער מיינע ווינשע יא אין ערפיללונג געהען, דאנן ווערדע איך מיט פריידע דאס וואָרט דעם גראָסען סעטשעני זאגען קאָננען: „אונגארן איזט ניכט געוועזען, זאָנדערן ווירד ערסט זיין!"

עס לעבע דער קאָניג! עס לעבע דיא קאָניגין עס לעבע דאס פאטערלאנד!"

נאך דיעזער גראָסען רעדע אין דעם אונטערהויזע בעגאבען זיך דיא דעפוטירטען אין דאס אָבערהויז, וואָ אויך שאָן אללע מאגנאטען אין איהרען פאראדע-אנציגען פערזאממעלט וואָרען. דיא גאללעריען וואָרען פאָן דען גראפינגען אונד פירסטינגען בעזעטצט. פונקט 1 אוהר וואורדען דיא טהירען דעם זאאלעס געאָפפנעט אונד מיניסטער-פרעזידענט ווענקהיים ערשיענען אלס פערטרעטער דעם קאָניגס, וועסהאלב ער מיט דער גראָסטען עהרפורכט עמפפאנגען וואורדע. ער שטעללטע זיך אויף דען ערריכטעטען טהראָן אונד זאגטע: „פאָן זיינער קאיזערליכען אונד אפאָסטאָלישען קאָניגליכען מאיעסטעט אין דער איינגענשאפט אלס קאָניגליכער קאָממיסער צור פערלעזונג דער פאָן איהם צו האלטענדען טהראָנרעדע אללערגנעדיגסט בעאויפטראגט, ברינגע איך דיאזעלבע היעמיט צור פערלעזונג."

אללע מאגנאטען אונד דעפוטירטע ערהאָבען זיך פאָן איהרעם זיטצע.

90 מענשען אים פלוסע איהרען טאָד געפונדען האַבען. דיא צייטונגען שילדערן דיעזען אונגליקספאַלל אויף איינע הערץ-צעררייסענדע ווייזע.

בריעפע דער רעדאַקציאָן.

העררן י׳ לאַזאַר אין דראָמאַניש: דיא נעשיכטע פאָן קישאַוועצא-אויהעלי בראַכטען וויר אים נאַמען דער פרעסבורגער צייטונג („וועסט-אונגאַרישער גרענץ-באָטע“). וואַס נון דען ווייטערען אינהאַלט איהרעס שרייבענס בעטריפפט, זאָ פרייט עס אונס זעהר, דאַס וויר זאָלכע לעזער האַבען, וועלכע ניכט בלאָס פערשטעהען, וואַס וויר שרייבען, זאָנדערן אויך, דיא אַרט אונד ווייזע ווי־א וויר שרייבען אונד וואַרום וויר זאָ אונד ניכט אַנדערש שרייבען.

דיא נייא איינטרעטענדען פרענומעראַנטען ערהאַלטען דען אַנפאַנג פאָם ראָמאַן וויא אויך דיא ביזהער ערשיענענען 2 ביכעל איבער דיא נייען מאַסע אונד געוויכטע אונענטגעלטליך צוגעשיקט. — זאָללטע אַבער איינעם נייען פרענומעראַנטען דיעזעס פערשפּראָכענע אוים פערגעססענהייט ניכט צוגעשיקט ווערדען, זאָ ביטטען וויר, זיך דירעקט אַן אונס (מ. רייז, רעדאַקטער דער „ידישען פעסטער צייטונג“) ווענדען צו וואָללען.

פיר ניכט-פרענומעראַנטען קאָסטעט דיעזעס ביכל זאַממט טאַבעללען 30 קרייצער אונד דיעזע וויא אויך וויעדער-פערקייפער האַבען זיך זאָגאַר ניכט אַן אונס, זאָנדערן „אַן דיא בוכדרוקעריי־א דעס העררן מ׳ בוריאַן, מאַראָקאַנערהויז, אין פעסט“ צו ווענדען. —

געשעפטסבעריכט.

קוקורוץ 3 גולד׳ פער צאָלל - צענטנער אונד פער קאַססאַ.

האַפער 2—2.12½ גולדען פער 50 פפד.

גערסטע פוטטער 2,46—2,60 גולדען פער 72 פפד. —

קאָרן 79—80־פפד. 3.45—3.60 גול.

ווייצען נענען דיא פאָריגע פרייז-נאָטירונג זינד דיא היעזיגען פרייזע אום 5 קר. געפאַללען. — פער סעפּטעמבער-אָקטאָבער 4.47 — 4,50 גולד. —

האַפער פער פריה-יאָהר 1.92—1.95 גול.

קוקורוץ פער מאַי-יוני 3.10—3.12 גולד.

רעפּס: פער 150 פפונד קאָהל-רעפּס פער אויגוסט-סעפּטעמבער 11 — 11⅛ גולד., באַנאַטער פער יולי-אויגוסט 10⅝—10⅞ גולד. —

מעהל-פרייזע (פער וויענער צענטנער זאַממט זאַק, פרייא אב פעסט): נומ׳ 0: 12 גולד. 30 קר., נומ׳ 1 11 גולד. 80 קר., נר׳ 2: 11 גולד. 30 קר., נר׳ 3: 11 גול. 60 קר. נר׳ 4: 9 גולד. 70 קר., נר׳ 5: 8 גולד. 30 קר., נר׳ 6: 7 גולד. 10 קר., נר׳ 7: 6 גול. 40 קר., נר׳ 8: 5 גולד. 50 קר., נר׳ 8½. 5 גולד. — קר., פיינע קלייע 2 גולד. 60 קר., גראָבע קלייע 2 גולד. 20 קר.

הילזענפריכטע: גראָסע ווייסע באָהנען 5¾ גול., צווערגעל 6¼, לינזען 6—8, ערבסען 5—6½ גולד׳ פער צטר.

גרויער מאָהן 11¼, בלויער 15¼ פער מעטצען. הירזע-בריין 5,50 גולד׳ פער צאָלל-צענטנער. הירזע (קאָלעש) 2.80—3 גולד. פער 82 פפד. לײַנזאַמען 10½—11½ גולד. פער 150 פפד. האַנפזאַמען 2.70—3,10 גולדען פער 60 וויענער פפונד.

ערדעפפעל: מיטטעל 1.80—1,90 גולד. פרימא 1.40—1.50 גולדען פער וויענער צטר.

שפּיריטוס נייע מעטהאָדע 43—43¼ קר. פרעס-העפע-וואַרע 44—45 קר. —

צוועטשקען. באָסנישע פאַס-וואַרע פער אָקטאָבער-נאָוועמבער 13½, סערבישע 12 גולד.

אונשליטט (חלב) 26½—27 גול.

ריבאָל ראָהעס 18½, ראַפפינירט 19. אים גראָסען 18¾, רעפּס-אָל 17 גולדען.

פעטראָלעאום 10¾—11 גולד. (2% שקאָנטאָ.)

פעסטער שלאַכטפיה-מאַרקט. ביי־א דעם אם 20-טען ד. מ. היער אבגעהאַלטענען וואָכען-מאַרקטע וואורדען פערקויפט 373 אָכסען דאַס פּאַאר פאָן 160 ביז 340 גולד׳ 337 קיהע דאַס פּאַאר פאָן 140—245 גולדען, 187 מעלק-קיהע דאַס שטיק פאָן 75—180 גולד., — שטיק שאָפע דאַס פּאַאר — גולד. — רינדפלייש פער צענטנער 25 גולד. — קר. ביז 28 גולד. — קר.

וויענער פרייזע.

ריבאָל 18⅜—18⅝ גולד. לײַנאָל 19½ גולד.

פעטראָלעאום 10½ גולד.

שפּיריטוס: פרוכט-שפּיריטוס 42 קר.

ווייצען. פערקויפט 30000 צטר. פרייזע געפאַללען באַנאַטער 85 — 88 פפד. 4.65—5,25 גולדען אין וויען פער מעטצען. —

קאָרן סלאָוואַקישעס 79 — 82- פפינדיג אב פלאָריס-דאָרף 3.90—4,10 גולדען פער מעטצען.

האַפער אונגאַרישער אב וויען 50-פפד. 4.30—4.85 גולדען פער צטר׳.

קוקורוץ אונגאַרישער אב וויען פער צטר 3.26 גולד.

גערסטע סלאָוואַקישע אין וויען 70—72-פפד. 2.70 גול׳ פער נאָרד עסטערייכישע מעטצען.

לאָטטאָ - ציעהונג פאָם 22. מאַי 1875.

אָפען 38 59 73 28 18

פעראַנטוואָרטליכער רעדאַקטער: מאיר בר״י רייז.

אַנציינען.

לאָקאַל פערענדערונג.

מיינען געעהרטען קונדען מאַכע איך דיא ערגעבענסטע אַנציינע, דאַס זיך מיין גאַסטהויז זייט דעם 2. מאַי ל. י. אין דער רעטטיגנגאַססע נומער 4 בעפינדעט. אונד בעשטרעבע מיך זאָוואָהל מיט קוואַרטיער אַלס קאָסט זעהר בילליג צו בעדיענען.

בעטרעפף כשרות ווירד ביי־א מיר נור זאָלכעס פלייש בעניצט, וועלכעס פאָן דער אָרטהאָדאָקסען פליישבאַנק איזט. מיינע פרויא איזט זעלבסט אין דער קיכע — אבטונגספאָלל

הק׳ אליעזר ברוין,
בה״מ בנימן ליב סג״ל ז״ל, רעטטיגנגאַססע 4, פעסט.

קאָנקורז.

אין דער איזראַעליטישען אָרטהאָדאָקסען געמיינדע Nagy Jóka (פרעסבורגער קאָמיטאַט) איזט דיא שטעללע איינעס שו״ב וקורא אונד גוטען בעל תפלה מיט דעם יאַהרעסגעהאַלטע פאָן 500 גולדען מיט איינבערעכנעטער שחיטה אונד פרייער וואָהנונג זאָגלייך צו בעזעטצען.

בעווערבער וואָללען צו איינעם פראָבע-פאָרטראַגע ערשיינען. רייזעשפעזען ווערדען נור דעם אַקצעפּטירטען פערגיטעט.

נאָדי-יאָקא, אים מאַי 1875.

מ. גראָטטא,
פאָרשטעהער דער איזר. אָרטהאָ. געמיינדע.

קאָנקורז.

אין דער איזר. אָרטהאָדאָקסען געמיינדע צו Nagy Kálló (סאַבאָלטשער קאָמיטאַט) איזט דיא שטעללע איינעס ש״ץ וש״ב צו בעזעטצען. רעפלעקטירענדע מיססען מיט קבלות פאָן גאוני זמנינו פערזעהען זיין, אונד איבער איהרען פריהערען שטעללונג-רעליגיאָזען לעבענסוואַנדעל זיך לעגיטימירען. געהאַלט 500 גולדען יעהרליך נעבסט פרייער וואָהנונג אונד איבליכען נעבענאיינקינפטען. דיא צייט צום פראָבעפאָרטראַגע צו ערשיינען איזט ביז איינקלוזיוו קאָממענדען שבועות פעסטגעזעטצט. רייזעשפעזען ווערדען נור דעם אַקצעפּטירטען פערגיטעט.

נאָדי-קאַללוֹ, אים מאַי 1875.

סאַמועל נייוויר טה,
פאָרשטעהער.

קאָנקורז.

אין דער היעזיגען אָרטהאָדאָקסען געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס שוחט ובודק, גוטען בעל תפלה אונד בעל קורא, מיט דעם יאַהרעס געהאַלט פאָן 350 גולד. נעבסט פרייער וואָהנונג אונד נעבענעמאָלומענטען צו בעזעטצען. רעפלעקטירענדע מיט קבלות פאָן אָרטהאָדאָקסען ראַבבינערן פערזעהען, האַבען ביז 25-טען יוני צום פראָבע-פאָרטראַגע צו ערשיינען. נור דער אַקצעפּטירטע בעקאָממט רייזעשפעזען.

באַלקאָן (סאַבאָלטשער קאָמיטאַט) מאַי 1875
דער פאָרשטאַנד.

קורז-טאַבעללע פאָם 22 מאַי

פל	קר	
		באַללענ-מעהל
21	80	נומער 0
20	90	" 1
20	—	" 2
18	80	" 3
17	70	" 4
14	70	" 5
—	—	" 6
11	30	" 7
9	70	" 8
8	80	" 8½
		געלד-קורז
102	55	זילבער-אַגיאָ
5	29	דוקאַטען
8	90	עסטרייך-אונגאַרישעס 8 גולדען גאָלד-שטיק (20 פראַנקס)
8	90	נאַפּאָלעאָנדאָר
1	63	פּרייסישע טהאַלער (קאַססענאַנווייזונגען)
1	53	רוסישע רובעל
		לאָזע
138	50	1864-ער לאָזע צו 100 גולדען
137	—	דעטטאָ צו 50
112	—	1860-ער גאַנצע לאָזע
116	25	דעטטאָ פינפטעל
104	25	1854-ער 4 פּראָצענטיגע שטאַאַטס-לאָזע
265	—	1839 ראָטהשילד-לאָזע גאַנצע
239	—	דעטטאָ פינפטעל
21	50	קאָמאָ רענטענשיינע
167	—	קרעדיט-לאָזע
111	—	טריעסטער לאָזע פער 100 גולדען
56	—	טריעסטער לאָזע פער 50
95	25	דאָנוי-דאַמפּפשיפפאַהרטס-לאָזע
36	75	פּאַלפי צו 40 גולדען

פל	קר	
27	75	פּאַלפי צו 40 גולדען ק. מ.
27	50	קלאַרי צו 40 " "
27	75	סט. גענאָיס צו 40 " "
27	75	אָפנער צו 40 " "
21	25	ווינדישגרעטצער צו 20 גולדען ק. מ.
22	75	וואַלדשטיין צו 20 " "
12	—	קעגלעוויטש צו 10 " "
13	25	רודאָלפלאָז צו 10 " "
15	50	סטאַניסלאַוער צו 20 " "
17	—	אינסבּרוקער לאָז
16	—	זאַלצבורגער לאָז צו 20 גולדען
16	50	קראַקויער לאָז
55	50	טייקען לאָז
—	—	דעטטאָ 120 פראַנקס איינצאַהלונגען
82	40	אונגאַרישע פּרעמיען-לאָז א 100 גולדען
82	—	דעטטאָ צו 50 גולדען
105	50	ווינער-לאָז
		ווערטה-פּאַפּיערע
87	15	אונגאַרישע גרונדענטלאַסטונגען
79	75	טעמעשוואַר-באַנאַטער
78	15	זיעבענבירגישע
87	—	גאַליציישע
86	50	בוקאָווינער
100	25	אונגאַרישע אייזענבאַהן-אַנלעהען
75	25	ווייןצעהענט-אַבלעזונגס-אָבליגאַציאָנען
228	—	פעסטער שטראַסען-באַהן
73	—	אָפנער שטראַסענבאַהן
33	25	פּראָווינציאַל-באַנק
10	75	אַנגלאָ-באַנק I. עמיסיאָן
78	50	אונגאַרישע באָדען-קרעדיט
98	50	שפּאַר- אונד קרעדיט-פעראיין
224	50	אונגאַרישע קרעדיט-באַנק

פל	קר	
795	—	פעסטער קאָממערציאַל-באַנק
814	—	פעסטער גיווערבע-באַנק
62	—	פראַנקאָ-אונגאַרישע
50	75	אינדוסטריע-באַנק-אַקציען
155	—	אָפנער קאָממערציאַל-באַנק
89	50	לאַנדעס צענטראַל-שפּאַרקאַססע
—	—	אָפנער בירגערליכע
8430	—	פעסטער ערסטע פאַטערלענדישע
47	—	פעסטער פאָרשטעדטישע
139	—	פעסט-אָפנער היפּאָטעקאַרישע
—	—	דעטטאָ צווייטע עמיסיאָן
86	50	פּפאַנדבריעפע דער אונגאַרישען באָדענקרעדיט צו 5 איינהאַלב פּראָצענט
78	75	דער אונגאַרישען היפּאָטעקען-באַנק צו 5 איינהאַלב פּראָצענט
86	75	דער אונגאַרישען אַללגעמיינען באָדענקרעדיט-אַנשטאַלט צו 5 אונד איינהאַלב פּראָצענט
87	75	דעטטאָ צו 6 פּראָצענט
88	25	דער פעסטער קאָממערציאַל-באַנק
85	50	קעטטען-בריק-אַקציען
124	—	נאָרד-אָסט-באַהן
133	50	אַלפעלד-פיומאַנער
50	50	אונגאַרישע אָסטבאַהן
130	25	טייס באַהן
197	—	זיעבענבירגער באַהן אַקציען
136	—	קאַשוי-אָדערבערגער באַהן אַקציען
169	25	פראַנץ-יאָזעפס באַהן אַקציען
234	50	קאַרל-לודוויג-באַהן אַקציען
139	—	לעמבערג-טשערנאָוויץ-יאַססי באַהן
235	—	קרעדיט-אַקציען
968	—	באַנק-

פרוכטפּרייז-טאַבעללע

פריכטע		קוואַליטעטס־געוויכט	פער צאָלל-צטר
ווייצען, באַנאַטער		84	4.05—4.15
" "		85	4.20—4.30
" "		86	4.40—4.50
" "		87	4.50—4.60
" "		88	4.60—4.70
" "		89	4.70—4.75
" טייס		84	4.45—4.50
" "		85	4.60—4.70
" "		86	4.75—4.85
" "		87	4.90—4.95
" "		88	4.95—5.05
" "		89	5.05—5.10
" פעסטער באָדען		84	4.30—4.40
" "		85	4.50—4.60
" "		86	4.65—4.70
" "		87	4.75—4.80
" "		88	4.80—4.95
" "		89	4.95—5.—
" וויעסעלבורגער		84	4.45—4.55
" "		85	4.65—4.75
" "		86	4.80—4.90
" "		87	4.95—5.—
" "		88	5.05—5.10
" "		89	5.10—5.15
			פער מעטצ׳
קאָרן		80	3.60—3.50
גערסטע מאַלץ		72	2.90—2.70
" פוטטער		72	2.60—2.45
האַפער		50	2.12—2.05
קוקורוץ באַנאַטער	פער מעטצען		3.10—3.05
אַנדערע גאַטטונג	צענטנער		3.— —2.95
הירזע		75	2.90—2.80

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS.

Budapest, 1875. Druck v. Moritz Burian, Waitznerboulevard, Marokkanerhof.

רעגיערונג מישטע זיך גלייך דריין מיט דער מאהנונג: „ניכט אונטערשטעהען!" — וועהרענד אלזא רוסלאנד געגען פֿראנקרייך וואר, איזט ענגלאנד געגען דייטשלאנד. ענגלאנד ליעס פֿיר דייטשלאנד זאגען, דאס עס פֿיר פֿראנקרייך ניכט צו שאפֿפֿען האט, וויא גראָס זיינע ארמעע זיין זאָלל אונד עס ברויכט דאהער וועגען דער פֿראנצאָזישען ארמעע קיינען קריעג צו ערקלערען. — דייטשלאנד האטטע זאָמיט אנגעפֿאנגען געגען פֿראנקרייך פֿריינדליכער אונד פֿריעדפֿערטיגער צו זיין אונד קאיזער ווילהעלם בעאויפֿטראגטע זאָגאר דען דייטשען געזאנדטען אין פּאריז, זיך צום מארשאלל מאק מאהאָן צו בעגעבען אונד איהם דיא פֿריינדליכען געזיננונגען דעם דייטשען קאיזערס מיטצוטהיילען. — וויא עס נון היישט, ווירד דער בעריהמטע פֿראנצאָזישע שטאאטס-מאנן, הערר טהיערס (טהיער), מיט דעם רוסישען קאיזער צוזאממענקאָממען, אום איהן איבער דיא אייגענטליכע פֿראנצאָזישע פּאָליטיק אויפֿצוקלערען. — דער רוסישע געזאנדטע אין פּאריז, נעמליך פֿירסט אָ ר ל אָ ף, רייזטע צום רוסישען קאיזער נאך עמס אונד איבערגאב איהם איינע דענקשריפֿט דעם העררן טהיערס, אין וועלכער דיא געגענווערטיגע פּאָליטישע לאגע אין פֿראנקרייך אויף דאס גענויעסטע געשילדערט ווירד. — וויא נון יעטצט דיא „נייע פֿרייע פּרעססע" אלס זיכער אונד געוויס בעהויפּטעט, ווירד באלד אין עמס ווידער איינע דריי-קאיזער-צוזאממענקונפֿט זיין. קאיזער ווילהעלם, קאיזער פֿראנץ יאָזעף אונד קאיזער אלעקסאנדער ווערדען זאָמיט אים באדע עמס מיט איהרען מיניסטערן דען אייראָפּעאישען פֿריעדען בעשפּרעכען אונד בעפֿעסטיגען.

* (וויעדער איין מארד-פֿערזוך אן ביסמארק.) דער בעאמטע יאָזעף וויעזינגער אין וויען איזט ערסט 30 יאהרע אלט, פֿערהייראטעט, פֿאטער איינעס 8 יעהריגען זאָהנעס, אונד מיט דען 50 גולדען, וועלכע ער אלס בעאמטען-געהאלט בעציעהט, קאנן ער אין וויען ניכט אייסקאָממען. דיא פֿראגע איזט נון, וויא קאָממט מאן צו געלד? וויא פֿערשאפֿפֿט מאן זיך וועניגסטענס איינע מילליאָן? — וויעזינגער האטטע נון אן איינען האָהען גייסטליכען איין שרייבען געריכטעט, דאס ווענן איהם דיא גייסטליכקייט איינע מילליאָן גולדען גיבט, זאָ האט ביסמארק אין דיעזען צוויא מאָנאטען צו לעבען אויפֿגעהאָרט. וויעזינגער פֿערשפּראך דעם גייסטליכען אם דיענסטאג בייא איהם צו ערשיינען, אום זיך זאָראגן דיא אנטוואָרט פֿערזאָנגליך אבצוהאָלען. דער גייסטליכע איבערגאב אבער דען בריעף אן דיא פּאָליצייא אונד אלס וויעזינגער אם דיענסטאג דיא אנטוואָרט אבצוהאָלען קאם, ווארדע ער זאָגלייך פֿאָן דער פּאָליצייא פֿערהאַפֿטעט. מאן האט גלייך אין דער וואָהנונג וויעזינגערס איינע הויז-דורכזוכונג פֿאָרגענאָממען לאססען אונד מעהרערע וויכטיגע שריפֿטשטיקע אויפֿגעפֿונדען. זעלבסט דער קאיזער האט דיא שטרענגסטע אונטערזוכונג אנבעפֿאָהלען. אויף דעם שרייבען וואר וואָהל ניכט וויעזינגער אונטערשריעבען, דיא שריפֿט וואר אויך גאר ניכט זיינע האנדשריפֿט אונד עס איזט איהם דאהער לייכט צו זאגען, דאס ער דען בריעף גאר ניכט געשריעבען האבע, זאָנדערן איין אנדערער האט איהן פֿיר גוטע בעצאהלונג צום גייסטליכען וועגען דער אנטוואָרט געשיקט. וואָ איזט נון דער אנדערע? יא, דער אנדערע איזט אינצווישען פֿערשוואונדען. פֿיעללייכט פֿליכטעטע ער דאהער, וייל ער דיא פּאָליצייא ערבליקטע. — דאס גאנצע איזט אלזאָ נאך עטוואס געהיימניספֿאָללעס. אבער הערר ביסמארק האט יעדענפֿאללס אורזאכע פֿיר זיין לעבען צו ציטטערן.

* (קאָשוטה, אלס פֿיינד דער אייסערסט-לינקען.) דאס טרייבען דער אייסערט-לינקען איזט שאָן זעלבסט פֿיר קאָשוטה צו פֿיעל אונד ער שריעב דאהער אן איינען פֿיהרער דער אייסערסט-לינקען, דאס זיא איהן אין רוהע לאססען אונד איהן ניכט מיט איהרען איבערטריעבענען דוממהייטען בעלעסטיגען מאָגען. „גאָטט בעשיטצע מיך פֿאָר מיינען דוממען פֿריינדען!" זאָ שליעסט קאָשוטה זיינען בריעף.

* (רוישא שאנדאָר איזט ניכט ענטפֿלאָהען!) דיא נאכריכט, וועלכע וויר אין נר' 39 אים נאמען דער היעזיגען ציטונגען בראכטען, דאס דער געפֿירכטעטע רייבער רוישאָ שאנדאָר פֿאָם קערקער ענטפֿלאָהען איזט, בעשטעטיגט זיך ניכט! מאן ריכטעטע פֿאָן היער איינע טעלעגראפֿישע אנפֿראגע אן דיא דירעקציאָן דער שטראפֿ-אנשטאלט אין סאמאָש-אייוואר אונד דיעזע טעלעגראפֿירטע צוריק, דאס אן דער גאנצען געשיכטע קיין וואהרעס וואָרט איזט.

* (וויעדער איין שרעקליכער קראך.) איינע היעזיגע וויענער דעפּעשע מעלדעט: געסטערן נאכטס האט זיך דער וויצע-גובערנער דער נאציאָנאל-באנק, נאמענס ריבארין, ערשאָססען. דער בעריהמטע רייכע קויפֿמאנן אין טריעסט, נאמענס שוואַרץ, איזט געפֿאללען אונד דא דיעזער שווארץ דיעזעם ריבארין אונגעהייערע סוממען שולדיג וואר, זאָ האט זיך ריבארין אויס פֿערצווייפֿלונג דאס לעבען גענאָממען. ריבארין האטטע אין וויען דיא גראָסטע וועכסעל-שטובע אונד וואר דער וויצע-גובערנער דער נאציאָנאל-באנק (פֿאָן וועלכער וויר דיא צעהנער אונד הונדערטער באנק-נאָטען האבען.)

* (הערצל וואורדע פֿרייגעשפּראָכען.) וויר האבען זיינער צייט געמעלדעט, דאס דער סעגעדינער באנק-דירעקטאָר, נאמענס זיגמונד הערצעל, אלס בעטריגער פֿערהאפֿטעט ווארדע. יעטצט וואר נון איבער איהן דיא געריכטס-פֿערהאנדלונג אין ה' מ' וואשארהעלי אונד הערצל ווארדע פֿרייגעשפּראָכען.

* (קראָנפּרינץ רודאָלף אין קאָמאָרן.) וויא איינע היעזיגע דעפּעשע מעלדעט, רייזט קראָנפּרינץ רודאָלף מיט שלום דער נעכסטען וואָכע נאך קאָמאָרן, אום דיא דאָרטיגע בעריהמטע פֿעסטונג צו בעזיכטיגען.

* (כשר-פֿלייש-פֿערקויף.) וויר האבען בעררייטס זיינער צייט געמעלדעט, דאס היער צווישען דער איזראעליטישען געמיינדע אונד צווישען דער שטאדט-בעהאָרדע איין שטרייט וועגען דער כשר-פֿלייש-באַנקע ענטשטאנדען איזט. אויף גרונדע דער געווערבע-פֿרייהייט ערלויבטע דיא בעהאָרדע יעדעם פֿלייש-האקער דאס פֿערקויפֿען פֿאָן כשר-פֿלייש, וועהרענד וויעדער דיא געמיינדע אויס רעליגיאָזען גרינדען דיעזעס פֿערביעטען וואָללטע. נון איזט אבער יעטצט דער איזראעליטיש האָרן אים האנדעלס-מיניסטעריאום אונד דאהער קאם געסטערן פֿאָם האנדעלס-מיניסטעריאום איינע צושריפֿט אן דיא שטאדט-בעהאָרדע, אין וועלכער פֿאָלגענדע מאס-רעגעלן אנעמפֿפֿאָהלען ווארדען: 1) דאס שלאכטען דער טהיערע דארף נור פֿאָן איינעם זאָלכען שוחט געשעהען, וועלכער פֿאָם ראבבינאטע היעצו דיא בעוויללינונג האט. 2) נור דיא פֿאָן דער איזראעליטישען געמיינדע בעצייכנעטען פֿלייש-הויער דירפֿען אין איהרען באַנקען כשר-פֿלייש פֿערקויפֿען. 3) דיא בעהאָרדע איזט פֿערפֿפֿליכטעט דיא איזראעליטישע געמיינדע אין איהרעם פֿערקויפֿס-רעכטע דעם כשר-פֿליישעס צו אונטערשטיטצען. 4) דאגעגען מוס מאן יעדער פֿלייש-באנק, וועלכע אויף דיא געמיינדע-בעדינגונגען איינגעהט, דיא בעוויללינגנג ערטהיילען. (דא זיעהט מאן נון, וויא גוט עס איזט, ווענן איין יודע אים מיניסטעריאום זיטצט.) —

פּרענומעראציאָנס-איינלאדונג.

וויר ערזוכען אונזערע געעהרטען פּרענומעראנטען, דערען פּרענומעראציאָנסטערמין אם 1. יוני צו ענדע געהט (וואס נאַניך דיישליך אויף איהרער „אדרעס - שלייפֿע" אנגעצייכנט איזט), איהרע פּרענומעראציאָן גלייך ביים עמפּפֿאנגע דיעזעס בלאטטעס צו ערנייערן, דאמיט זיא אויך דיא נעכסטען בלעטטער אונאונטערבראָכען בעקאָממען קאָננען.

פֿאָן מיראָגראָד וואַרען פֿיעלע רוסישע אָפֿפֿיציערע אונד רוסענפֿריינדליכע שטאאטס-מענגער פֿערזאממעלט.

אלס זיא נון גענוג וויין געטרונקען אונד רוסישע פּאָלען-פֿיינדליכע ליעדער געזונגען האבען, ערהאָב זיך איין רוסישער אָפֿפֿיציער אונד זאגטע: איין שפּריכ-וואָרט לויטעט „וויין וויב אונד געזאנג. מאכען איינעם דאס לעבען לאנג!" וויין אונד געזאנג האבען וויר. אבער וואָ בלייבט וויב? האט דען דער גראף קיינע וויבער אויף זיינעם שלאָסע?"

היערויף ערהאָב זיך איין צווייטער אָפֿפֿיציער אונד זאגטע: „ברידער! ווארטעט, איך ווערדע דען גראפֿען פֿערראשען!"

דער גראף ווארדע ראָטה אונד בלאס.

„וואס? איזט דער גראף פֿיעללייכט איין רוסענפֿיינד? נור פֿערראשען, וויר ווערדען אונס שאָן צו העלפֿען וויססען!"

„ניין, זאָ ארג איזט עס ניכט, ער איזט עבענזאָ וויא וויר איין פֿיינד דער פּאָלען אונד דער טירקען. אבער אין איינער זאכע וויל ער מיט דעם סולטאן האלטען!"

„מיט אונזערעם פֿיינדע? מיט דעם סולטאן וויל ער האלטען?"

„יא! ער האט היער אויף זיינעם שלאָסע עבענזאָ איינען „הארעם" (בית הנשים) וויא דער סולטאן, דאָרט אם נאָרדליכען ענדע דעם שלאָססעס בעפֿינדעט זיך איין שאָנעס וויב, וועלכעס ער אונלענגסט פֿאָן קאמיניעטץ בראכטע."

„איזט זיא איינע ארעלינע?"

„איי וויא דוםם! ווער ווירד בייא איינעם שאָנען געזיכטע מיט צווייא שאָנען שווארצען אויגען נאך פֿראגען, אָב זיא ארעלינ איזט. זיא איזט גענוג פֿאָן ארעל, ווענן זיא פֿאָן אבראהאם איזאק אונד יאקאָב הערשטאממט!"

„פֿיעללייכט נאר איינע יידין? פֿפֿאוי טייפֿעל, ווער ווירד איינע יידין ליעבען!"

„איי, קאמעראד! נור ניכט זאָ ציםפֿערליך! האט דיר דיא יידישע ווירטהסהייזערין אין גראניצא ניכט געפֿאללען?"

וועהרענד דיעזעס געשפּרעכעס צווישען דען אָפֿפֿיציערען זאס דער גראף גאנץ רוהיג אונד בעשעמט.

ענדליך זאגטע איין רוסישער עדעלמאנן: „דער הערר גראף איזט דאך נור איין פּאָלע אונד זאָ וויא איינסט דער פּאָלען-קאָניג קאזימיר דער גראָסע איינע יידין צום וויבע האטטע, זאָ וויל עס אויך דער פּאָלנישע גראף פֿאָן מיראָגראָד נאכמאכען.

„וויא? איין פּאָלען-קאָניג קאָננטע זיך זאָ וויט פֿערגעסען, זיך אין איין יידישעס וויב צו פֿערליעבען? ניכט וואהר! וויססען זיא הערר גראף, דאס זיא געגען דען וויללען אונזערער קאיזערין האנדלען. זיא האט אונס בעפֿאָהלען, אללע יודען מיט פֿייער אונד שווערט צו פֿערטילגען אונד זיא פֿערליעבען זיך זאָגאר אין איינע יידין?"

„האָרעט אויף, לאססעט אייך ליעבער ערצעהלען. וויא דער פּאָלנישע קאָניג קאזימיר זיך אין דיא שאָנע אסתר פֿערליעבטע. איך האבע עס ערסט אונלענגסט געלעזען, וויא קאזימיר מיט דיעזער אסתר 2 זאָהנע אונד 8 טאָכטער ערציינגטע — אונד נאך הייטע צו טאגע לעבט אין פּאָלען איין יודע, וועלכער פֿאָן דיעזער עהע הערשטאממט. מאן הייסט איהן יאקאָב פֿראנק, אבער זיין אייגענטליכער נאמע איזט יאקאָב דאָברושקי. ער איזט יעטצט אין קאמיניעטץ אונד מאן האט איהן מיר אלס איינען זעהר קלוגען מאנן אנעמפֿפֿאָהלען!"

דיעזע נאכריכט האט דער רוסישע עדעל-הערר אבזיכטליך ערצעהלט, אום דיא לייטע פֿאָן איהרעם סעקירען דעם גראפֿען אבצובריגנען. אבער דיא בעטרונקענען אָפֿפֿיציערע פֿערלאנגטען שטרענגע, דאס דער גראף זיינע געליעבטע דען רוסישען אָפֿפֿיציערען נאך אין דיעזער נאכט צייגען זאָלל.

דער גראף, וועלכער אין דיא תמר זעהר פֿערליעבט וואר, וואָללטע זיא דורכאויס ניכט בריגנען לאססען. באלד איזט איהם איין גוטער געדאנקע איינגעפֿאללען. אונד ער זאגטע דאהער צום דאָקטאָר יאָדליצקי: „הערר דאָקטאָר, וויר מיססען נון נאכגעבען. געהען זיא אונד האָלען זיא אונס דיא שרה קאָהן!"

„איי! איהר האבט פֿיעללייכט דיא סאראה, דיא פֿרויא פֿאָם אלטען פֿאטער אבראהאם? הער מיט איהר!"

דער דאָקטאָר פֿערשטאנד נון דען וויינק. ער וואוסטע, דאס דער גראף ניכט דיא שאָנע תמר, זאָנדערן דיא יידישע הויזירערין בריגנען לאססען וואָללע. ער בעגאב זיך דאהער מיט שווערעם הערצען צו דער גרעפֿין.

נדעין וואר ערשראָקען, ער זאגטע דאהער צור גרעפֿין: „עס ווערע אם בעסטען, גלייך צו ענטפֿליעהען. דיא רוסען האבען נאר פֿיינע נאזען, זיא קאָננטען אין איהנען דיא גרעפֿין הערויספֿינדען!"

„ווענן וויר ענטפֿליעהען, דא ווירד מאן ערסט רעכט אויף אונזערען בעטרוג קאָממען אונד אונס נאכיאגען. איך געהע אונד דיעזעס קאנן מיר נאך פֿאָן נוטצען זיין!"

(פֿאָרטזעטצונג פֿאָלגט.)

3) דיא טהראָן-רעדע.

היערויף בעדעקטע דער מיניסטער-פּרעזידענט זיינען קאָפּף מיט דעם קאלפּאַג אונד זאגטע:

„געעהרטע הערען מאגנאטען אונד אבגעאָרדנעטע, ליעבע געטרייע!"

היערויף נאהם ער וויעדער דען קאלפּאַג הערונטער אונד פֿערלאז דיא טהראָן-רעדע, וועלכע פֿאָלגענדערמאסען לויטעט:

„אלס וויר דיזען רייכסטאג אם 4. סעפּטעמבער 1872 ערעפֿנעטען, האָפֿטען וויר אויף איינע גראָסע טהעטיגקייט צום וואָהלע דעם לאנדעס; אבער באלד האטטען זיך דיעזער טהעטיגקייט פֿיעלע הינדערניססע אין דען וועג געשטעללט. עס איזט איינע גראָסע געלד-נאָטה איינגעטרעטען, דאצו קאמען נאָך שלעכטע ערנטען, וואָדורך דיא איינע געלד-זאָרגע אללעס אנדערע צוריק דרענגטע.

ביי דעם אללען זינד דאָך מאנכע וויכטיגע אנגעלעגענהייטען צו שטאנדע געקאָממען: זאָ וואורדע איין פֿערבעססערטער אויסגלייך מיט קראָאציען אונד סלאוואָניען געשאפֿען, — דיא מיליטער-גרענצע וואורדע מיט אונגארן צו איינעם בירגערליכען שטאאטע פֿערבונדען, — דיא האָנוועד-ארמעע וואורדע אם שאָנסטען הערראנגעבילדעט, וועלכע נון צור זיכערהייט דעם שטאאטעס דיענען קאנן, — קלויזענבורג האט איינע אוניווערזיטעט בעקאָממען, — צור גערעכטערען פֿערטהיילונג דער שטייער-לאסטען, וואורדע איין נייעס גרונד-שטייער-געזעטץ געשאפֿען, — פעסט אונד אָפֿען וואורדען צו איינער שטאדט „בודא-פּעסט" פֿעראייניגט — אונד אויך דאס וואהל-געזעטץ וואורדע פֿערבעססערט.

דאס איזט וואָהל נאָך אללעס צו וועניג. עס איזט נאָך פֿיעלעס נאכצוהאָלען; וויר זינד אבער איבערצייגט, דאס אללעס יענעס, וואס נאָטהווענדיג איזט, לאנגזאם נאָך אונד נאָך דאָך צו שטאנדע קאָממען ווירד.

וויר האבען געזעהען, דאס דיא בעפֿאָלקערונג בערייט איזט, אויך דיא שווערען שטייער-לאסטען צו טראגען, אום נור דאס לאנד צו רעטטען; וויר האבען געזעהען, דאס זיך אונזערע רעגיערונג אויף דאס גענויע שפּארען פֿערלעגט האט, אונד ביי איינער זאָלכען איינבריגגענדען אונד שפּארזאמען ווירטהשאפֿט קאנן דער שטאאט ערהאלטען ווערדען, וועגן נאָך אויך איין לאנג-יעהריגער פֿריעדען הינצוקאָממט — אונד וויר וואָללען עס איהנען מיט פֿריידען צור קענטניס בריגגען, דאס יענעס גוטע פֿערהעלטניס, אין וועלכעם וויר פֿאָר דריי יאהרען צו דען איבריגען מעכטען געשטאנדען זינד, זייטדעם אן איניגער פֿריינדשאפֿט אונד הערצליכקייט נאָך געוואכסען איזט אונד אונטער זאָלכען פֿריעדליכען פֿערהעלטניססען קאָננען דיא ביידען פּארטייען (רעכטע אונד לינקע), וועלכע עבענפֿאללס פֿריעדען געשלאָססען האבען, פֿיעל גוטעס צום וואָהלע דעם לאנדעס טהון.

נאָך דיעזעם אויסדרוקע דער האָפֿנונג פֿיר דיא צוקונפֿט, עמפּפֿאנגען זיא אונזערען ווארמען דאנק פֿיר איהרע שטרעבזאמען בעמיהונגען. עמפּפֿאנגען זיא אונד בריגנען זיא איהרען וועהלערן אונזערען אויפֿריכטיגען קאָניגליכען גרוס." —

4) שלוס-בעטראכטונגען.

נאכדעם דיעזע טהראָן-רעדע פֿערלעזען וואורדע, זאגטע נאָך דער מיניסטער-פּרעזידענט פֿאָלגענדעס:

„היעמיט ערקלערע איך אים אויפֿטראגע זיינער מאיעסטעט אונזערעס קאָניגס דען יעטציגען רייכסטאג פֿיר געשלאָססען."

דיאיעניגע שטעללע אין דער טהראָן-רעדע, אין וועלכער דער קאָניג דיא פֿערזיכערונג גיבט, דאס פֿריעדע זיין ווירד, וויל ער מיט דען איבריגען אייראָפּעאישען מעכטען אין גראָסטער פֿריינדשאפֿט לעבט, וואורדע מיט גראָסטער בעגייסטערונג אויפֿגענאָממען.

דיא וויכטיגע רעדע דעם רייכסטאגס-פּרעזידענטען גיצי קאָננען אונזערע לעזער, וועלכע זייט דריי יאהרען אללע אונזערע אויספֿיהרליכען רייכסטאגס-בעריכטע געלעזען האבען, לייכט פֿערשטעהען. וויר האטטען אין דיעזען דריי יאהרען ווירקליך פֿיער רעגיערונגען. ערסטענס אונטער גראף לוניאי, וועלכער אוים דען וואהלען זיעגרייך הערפֿאָרגעגאנגען וואר, אבער באלד דארויף דורך דען אנגריפֿף טשערנאטאָנים געשטירצט וואורדע. היערויף קאם מיניסטער-פּרעזידענט סלאווי, אונטער דעם דער קראך אויסגעבראָכען וואר, זאָ דאס דער קראך אויך דיעזעם סלאווי-מיניסטעריאום מיטגעריססען האטטע. נאכהער קאם דאס מיניסטעריאום אונטער ביטטאָ אונד גיצי, וועלכעס וויעדער נאָך דער וויכטיגען אויסגלייכס-רעדע פֿאָן טיסאָ געשטירצט וואורדע אונד זאָמיט האבען וויר יעטצט דאס פֿיערטע מיניסטעריאום אונטער ווענקהיים אונד טיסאָ. —

פֿערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (דיא נייען רייכסטאגס-וואהלען.) נאכדעם נון יעטצט דער אונגארישע רייכסטאג געשלאָססען וואורדע, זאָ ווערדען יעטצט דיא וואהל-בעוועגונגען בעגיננען. דיא הויפּט-פּארטייא-פֿיהרער לאססען זיך בערייטס האָרען, אונד אויך באראָן שעננעי, דער פֿיהרער דער אייסערסטען רעכטען (אָדער אייגענטליך דער אָפּפּאָזיציאָן דער רעכטען) האט בערייטס זיינע (פּראָגראמם-רעדע) געהאלטען. אין דיעזער רעדע זאגטע ער, דאס ער דיא 12 זעמפּלינער פּונקטע, וועלכע וויר בערייטס אין נומ׳ 38 מיטגעטהיילטען, פֿיר גוט בעפֿינדעט אונד זיינע פּארטייא ווירד אויך אים זיננע יענער 12 פּונקטע פֿאָרגעהען. ער זאגטע: „וויר דירפֿען ניכט דארויף זעהען, וואס אנדערע שטאאטען מאכען, וויר מיססען דארויף זעהען, וואס פֿיר אונס, פֿיר אונגארן, גוט איזט. אונד ווענן אנדערע שטאאטען מיללי׳אָנען שולען אונד מיללי׳אָנען אייזענבאהנען עררי׳כטען, זאָ מיססען וויר ניכט נאכטאנצען. וויר אונטערשיידען אונס פֿאָן דער ליבעראלען פּארטייא ניכט אים צ י ע ל ע זאָנדערן אין דען מ י ט ט ע ל ן. אים ציעלע זינד וויר איניג, אללע וואָללען וויר דען אונגארישען שטאאט פֿאָן זיינען פֿיעלען שולדען רעטטען, נור אבער ווינשען וויר אנדערע רעטטונגס-מיטטעל אלס זיא דיא ליבעראלע פּארטייא ווינשט. מאן זאגט, דאס וויר „רעאקציאָנערע" זיין, דאס איזט ניכט וואהר. „רעאקציאָן" הייסט ריקשריטט, וויר וואָללען אבער ניכט ריקשריטטע מאכען, זאָנדערן ביי דעם בעשטעהענדען בלייבען אונד דאס הייסט בלאָס „קאָנזערוואטיוו". — דיא ריקשריטטס-לייטע, דיא רעאקציאָנערען, פֿערלאנגען וואָהל פֿאָן אונס, דאס וויר געגען דיא יעטציגען רעליגיאָנס-פֿרייהייטען קעמפּפֿען זאָללען; אבער וויר פֿערפֿאָלגען קיינע רעליגיאָנס-פּאָליטיק! דאביי זינד וויר אבער אויך קיינע פֿיינדע אונזערער רעליגיאָן. וויר קאָנזערוואטיווע בלייבען אויך הינזיכטליך דער רעליגיאָן ביים אלטען אונד וויר האלטען אללע רעליגיאָנען גלייך אין עהרען. וויר געהאָרען ניכט צו דעניעניגען, וועלכע זיך נור דאמיט אויפֿגעקלערט צייגען, דאס זיא איהרע רעליגיאָן פֿערוואָרפֿען; ניין, דיא רעליגיאָן איזט ביי אונס דיא גרונדלאגע דער בירגערליכען אָרדנונג אונד וויר וואָללען אויך ביי דערזעלבען בלייבען!" — זאָ שפּריכט איין באראָן שעננעי.

* (נייע פֿריעדענס-פֿערזיכערונגען.) וויא עס זיך נון יעטצט הערויסשטעללט, זינד דיא פֿאָר איניגען טאגען אויפֿגעטויכטען קריעגס-נאכריכטען ניכט בלאָס פֿאָן דען צייטונגען אונד באָרזיאנערן ערפֿונדען וואָרדען, זאָנדערן זיא עקסיסטירטען אויך אין דער ווירקליכקייט. דייטשלאנד וואר ווירקליך פֿאָן דען גראָסען פֿראנצאָזישען קריעגס-ריסטונגען ערשראָקען אונד וואָללטע ניכט ווארטען, ביז פֿראנקרייך קריעגס-פֿערטיג דאשטעהט. — ענגלאנד האטטע נון דיא אבזיכט דייטשלאנדס ערפֿאהרען, דאס עס וויעדער איינען קריעג געגען פֿראנקרייך ווינשט, אונד דיא ענגלישע

פֿאָלליעטאָן.

דיא סאבבאטהיאנער.

(20-טע פֿאָרטזעטצונג.)

XVI. וויכטיגע בעגעבענהייטען.

דען צווייטען טאג קאם דער שלאָס-אויפֿזעהער צו דער פֿערשטעללטען גרעפֿין אונד זאגטע איהר, זיא מיססען מיט איהרעם קראנקען ברודער דיא ביזהער בעוואָהנטען צימער פֿערלאססען אונד זיך מיט איינער קאממער אים ווירטהשאפֿטס-געביידע בעגניגען, וויל מאן דיעזע צימער פֿיר דיא פֿיעלען רוסישען אָפֿפֿיציערע בענאָטהיגעט.

דאס נייע קווארטיער וואר דער גרעפֿין וויא ערווינשט, ערסטענס וואר עס אבזייטס געלעגען, זאָ דאס עס ניכט דער גראף אימער זעהען מוסטע אונד צווייטענס קאָננטע מאן פֿאָן יענער זייטע אוים עהער ענטפֿליעהען, ווענן עס נאָטהיג ווערדען זאָללטע.

אין דעם נייען קווארטיערע ענטדעקטע זיך דיא גרעפֿין דעם דאָקטאָר יאָדליצקי, ווער זיא אייגענטליך זייא אונד נאכדעם זיא איהם איינע גראָסע סוממע פֿאָן דוקאטען איינהענדיגטע, פֿערריכטעטע איהר דער דאָקטאָר דיא בעסטען דיענסטע. ער בעפֿאנד זיך אימער אונטער דען רוסישען אָפֿפֿיציערען, אום איהרען פּלאן אויסצופֿאָרשען אונד אויך תמר קאָננטע דורך מאנכע שמייכעלייען פֿאָם גראפֿען עטוואס ערפֿאהרען אונד באלד האטטע זיא אויך צוויי וויכטיגע פּאָליטישע שריפֿט-שטיקע געשטאָהלען, וועלכע זיא דורך יאָדליצקי דער גרעפֿין איבערשיקטע.

דאס ערסטע וויכטיגע שריפֿט-שטיק, וועלכעס תמר געשטאָהלען האטטע, וואר אין שרייבען דער רוסישען קאיזערין קאטהארינא, וועלכעס פֿאָלגענדערמאסען לויטעטע:

„וויר קאטהארינא II. קאיזערין אללער רוסען, זאהען דיא שווערע קנעכטשאפֿט, מיט וועלכער דער פּאָלנישע אדעל דיא ארמען בויערן הארט בעדריקט; וויר זאהען, וויא דיעזער פּאָלנישע קאטהאָלישע אדעל דען רוסישען גלויבען העראבווירדיגט; וויר זאהען, וויא דיעזער פּאָלנישע אדעל זאָגאר דיא יודען, וועלכע אונזערען נאָמען ערמאָרדעט האבען, אונטערשטיטצט, אום זיא פֿיר איהרע זאכע צו געברויכען; — דעסהאלב האבען וויר אונזערען געטרייען דען בעפֿעהל געגעבען, אין פּאָלען איינצודרינגען, דען אדעל אונד דיא יודען מיט דעם שווערטע אויסצוראָטטען, איהרע גיטער מיט פֿייער צו פֿערוויסטען, דאגעגען דען אנהענגערן דעם רוסישען גלויבענס ביישטאנד אונד אונטערשטיטצונג צו לייסטען."

(דיעזעס שריפֿטשטיק קאָממט אויך אין דער וועלטגעשיכטע פֿאָר אונד איזט זאָמיט וואהר.)

דאס צווייטע שריפֿט-שטיק וואר פֿאָם פּאָלנישען קאָניגע, אין וועלכעם דעם גראפֿען פֿאָן מיראָגראָד דער שוטץ דער רוסישען רעגימענטער אנעמפּפֿאָהלען וואורדע.

מאן קאנן זיך נון דענקען, אין וועלכע אויפֿרעגונג דיא גרעפֿין קאסאקאָווסקא ביים דורכלעזען דיעזער שריפֿט-שטיקע געראטהען איזט, בעזאָנדערס דורך דאס שרייבען דעם פּאָלנישען קאָניגס, וועלכער דען שוטץ דער רוסען אנעמפּפֿיעהלט. —

דאס שלאָס מיראָגראָד פֿיללטע זיך פֿאָרטוועהרענד מיט רוסישען אָפֿפֿיציערען אונד דיא גרעפֿין וואר דאהער פֿאָללאויף בעשעפֿטיגעט, אום דיעזע געלעגענהייט פֿיר איהרען פּאָליטישען פּלאן צו בעניטצען. זיא מוסטע פֿיעל דולדען אונד זעהר געדולדיג זיין. נור איהר בעגלייטער גדעון האטטע שאָן דיא געדולד פֿערלאָרען. איהן קימערטע דיא פּאָליטיק זעהר וועניג, זאָנדערן נור זיינע ברעננענדע ליעבע אונד נאָך מעהרסטענס? אויפֿענטהאלטעס אין דער נעהע זיינער געליעבטען קאָננטע ער זיא ניכט איינמאל נאָך זעהען. אָפֿט וואָללטע ער שאָן דיא גרעפֿין ערזוכען, איהן דאָך מיט דער תמר צוזאממען קאָממען צו לאססען, אבער אלס ער זאה, וויא דיא גרעפֿין אלס ווייב זיך ביי זאָ פֿיעלען אנגעלעגענהייטען זאָ שטארק אונד צוריקהאלטענד צייגטע, שעמטע ער זיך זיינע שוואכהייט אונד זיינע אונגעדולד צו צייגען. ער ווענדעטע זיך דאהער אן דען דאָקטאָר יאָדליצקי. דיעזער אבער זאגטע איהם: „זאָ לאנגע מיר דאס אייערע בעגלייטערין ניכט ערלויבט, קאנן איך עס ניכט טהון. פֿערגעססען זיא ניכט, דאס וויר אין איינער וואָלפֿסגרובע זינד, דיא ליעבע איזט בלינד אונד ווענן מאן בלינד איזט, מוס מאן זיך אונטער וואָלפֿען רוהיג פֿערהאלטען. וויר דריי האבען היער אונזערע קאָפּפֿע אונטער איינעם געפֿעהרליכען שווערטע אונד זאָבאלד וויר איינע פֿאָראייליגע אונד אונבערעכנעטע בעוועגונג מאכען, געהאָרען אונזערע קאָפּפֿע ניכט מעהר אונס. העטטען זיא אונלענגסט דיא פֿינף פּאָלען אויפֿהענגען געזעהען, זאָ ווערע גלייך איהרע הייסע ליעבע אבגעקיהלט, וויא דיא היטצע איינעם געהירן-קראנקען, ווענן מאן איהם איין אייז-אומשלעגע אויפֿלעגט. איך האבע אויך קיין שטיינערנעס הערץ געהאבט. אויך איך האבע איינסט געליעבט, אבער זייטדעם איך היער בין, איזט מיר דער ליעבעס-אפּפּעטיט פֿערגאנגען." — — —

עס וואר נאכטס. דיא אוהר אויף דעם שלאָס-טהורם האטטע 10 אוהר געשלאגען, אים שפּייזע-זאאלע דעם גראפֿען